

Joseph Kanon: Berlínské spiknutí /ukázka/

Ukázka z románu Josepha Kanona, amerického mistra špionážních románů. Podle knihy byl natočen i film režirovaný Stevenem Soderberghem.

1

To válka z něj udělala známou osobu. Sice ne tak známou jako Murrowa, hlas Londýna, ani tak známou jako Quenta Reynoldse, nyní hlas dokumentárních filmů, ale známou natolik, aby získal příslib časopisu *Collier's* („čtyři články, pokud se tam dostanete“) a novinářský průkaz do Berlína. Nakonec to byl Hal Reidy, kdo to rozštípl, když žongloval s místy pro tisk jak se zasedacím pořádkem, United Press vedle Scripps-Howard Newspapers, podle seznamu od Hearsta, který stejně jmenoval příliš mnoho lidí.

„Ale nemůžu tě odlifrovat dřív než v pondělí. Nedají nám další letadlo, ne s takovou konferencí na palubě. Pokud nezatáhneš za nějaký nitky.“

„To umíš jenom ty.“

Hal se uškříbl. „Jsi v horší formě, než jsem si myslel. Běž za mě pozdravit Nannyho Wendta, vole.“ Jejich censor ze starých časů, ještě před válkou, kdy byli oba u Columbie, nervózní chlapík, upjatý jak guvernánka, který jim s oblibou proškrtával kopii těsně předtím, než šli k mikrofonu. „Ministr propagandy a pro lidovou osvětu,“ řekl Hal svým obvyklým způsobem. „Zajímalo by mě, co se mu stalo. Goebbels prej otrávil své vlastní děti.“

„Ne, to Magda,“ řekl Jake. „*Gnädige frau*. Dala to do čokolády.“

„Jo, sladký sladkým. Příjemní lidé.“ Podal Jakeovi cestovní pokyny. „Užij si to.“

„Měl bys jet taky. Je to historická příležitost.“

„To jo,“ řekl Hal a ukázal na další řadu dokumentů. „Ještě dva týdny a jsem doma. Berlín. Kristepane. Nemohl jsem se dočkat, až odtud vypadnu. A ty se chceš vrátit zpátky?“

Jake pokrčil rameny. „Poslední velký válečný příběh.“

„Sedět kolem stolu a dělit se o vejvar.“

„Ne. Co se děje, když je konec.“

„Děje se to, že jedeš domů.“

„Ještě ne.“

Hal na něj rychle pohlédl. „Myslíš, že je pořád tam,“ řekl nevýrazně.

Jake strčil pokyny do kapsy, ale neodpověděl.

„Už je to nějakou dobu, to víš. Věci se dějou.“

Jake přikývl. „Bude tam. Díky za tohle. Jednou ti to oplatím.“

„Víc než jednou,“ řekl Hal a nechal to být. „Hlavně to hezky napiš. A nezmeškej letadlo.“

Ale letadlo mělo cestou do Frankfurtu hodiny zpoždění, pak hodiny na letišti kvůli vykládání, takže než vzlétli, byla polovina odpoledne pryč. C-47 byl vojenský dopravní letoun vybavený lavicemi po stranách a pasažéři, převážně žurnalisti, kteří jako Jake něčím takovým ještě neletěli, museli přeřvávat motory. Jake to po nějaké době vzdal, opřel se a zavřel oči, ale jak se letadlo natřásalo směrem na východ, zvedal se mu žaludek. Při čekání si dali pár drinků a Brian Stanley z *Daily Express*, který se jaksi nalepil na americkou skupinku, byl už náležitě opilý a ostatní za ním většinou nijak nezaostávali. Belser od Gannetta, Cowley, který si udržoval přehled o tiskové kanceláři Vrchního velitelství spojeneckých expedičních sil (SHAEF) z barové židličky ve Scribe, a Gimbel, který už kdysi s Jakem putoval za Pattonem do Německa. Všichni byli ve válce už napořád, ve svém khaki oblečení s kulatou plackou zpravodaje, dokonce i Liz Yeagerová, fotografka s těžkou pistolí u boku jako kovbojka.

Znal je všechny, z jedné i druhé strany, jejich tváře připomínaly špendlíky na jeho soukromé válečné mapě. Londýn, když ve dvačtyřicátém konečně odešel z Columbie, protože chtěl na vlastní oči vidět skutečnou válku. Severní Afrika, kde ji viděl a chytil to od šrapnelu. Káhira, kde se uzdravoval a celé noci propil s Brianem Stanleym. Sicílie, kde propásl Palermo, ale dokázal se, i když svérázně, dostat k Pattonovi, takže později, po Francii, se k němu opět připojil při postupu na východ. Přes Hesensko a Durynsko se všechno zrychlovalo, dny stůj-a-běž s nepravidelným čekáním skončily, konečně válka čistého, rozpumpovaného adrenalinu. Výmar. A pak konečně, nahoru na Nordhausen a koncentrační tábor Dora, kde se všechno zastavilo. Dva dny jen koukali a nebyli schopni slova. Zapisoval čísla – dvě stě za den – a pak s tím přestal taky. Žurnálová kamera snímala hromady těl, trčících kostí a visících genitálií. Živí v rozervaných hadrech a s oholenými hlavami neměli žádné pohlaví.

Druhý den jej v jednom z táborů na otrockou práci jakýsi kostlivec chytil za ruku, políbil ji a pak ji držel s jakousi obscénní vděčností a přitom mumlal nějakým slovanským jazykem – polsky? rusky? – a Jake

ztuhnul, snažil se nevnímat pach, cítil, jak mu ruka klesá pod tíhou zuřivého stisku. „Já nejsem voják,“ řekl a chtělo se mu utéct, ale nebyl schopen ruku vytrhnout, vystrašený, a nyní už také chycený. Příběh, jemuž se všichni vyhýbali, ruka, kterou jste nemohli setřást.

2

„Už tam budem,“ řekl Brian, tvář na okénku. „Bože, Koukněte se.“

Jake otevřel oči a vyskočil, jako kluk. Tísnil se u okénka, kongresman s nimi.

„Bože můj,“ zopakoval Brian, takřka neslyšně, zaražený tím výhledem. „Úplný Kartágo.“

Jake hleděl dolů na zem, žaludek najednou prázdný, veškeré jeho vzrušení vyteklo jako krev. Proč mu to nikdo neřekl? Vybombardovaná města viděl už předtím – na zemi v Londýně, rozervané řadové domy a ulice skla, pak Kolín a Frankfurt ze vzduchu, s jejich hlubokými krátery a rozbitými kostely – ale nic, co by zapadalo do téhle škály. Kartágo, zkáza jak ze starověku. Zdálo se, že pod nimi není žádný pohyb. Slupky domů, prázdné jak vykradené hrobky, míle a míle, celé plochy srovnané se zemí, nebyly tam ani holé zdi. Blížili se od západu, přes jezera, takže věděl, že tohle musí být Lichterfelde, pak Steglitz, blíží se k Tempelhofu, ale záchytné body zmizely pod přesouvajícími se dunami trosek. Když klesli ještě níž, rozprášené budovy nabyly na tvaru, stržené, ale i tam čnělo pár komínů, dokonce i nějaká kostelní věžička. Nějaký život tam musel pokračovat. Všechno překryl béžový mrak – ne kouře, ale husté mlhy ze sazí a štuku, jako kdyby se domy tak úplně nemohly přinutit k tomu, aby odešly. Ale Berlín byl pryč. Velká trojka se dělila o ruiny.

Z anglického originálu přeložil Luboš Snížek